

meerde kerk van Noord-Amerika eene herziene kerkenordening voor te stellen. Van hoedanigheid geest deze herziene kerkenordening is, blijkt uit het 73ste artikel. Tot hiertoe hebben de gemeenten zelve het recht gehad hare besluiten enz. goed te keuren; alleen wanneer er in den boezem der gemeente bezwaren rezen, kon men zich op de Classis beroepen, wanneer men namelijk niet in staat was om in eigen kring de moeilijkheden die ontstaan waren, uit den weg te ruimen. Nu is een artikel aangenomen, dat aldus luidt: «De Classis behoort alle oorkonden der gemeente na te zien en ze al dan niet goed te keuren.» In de «Gereformeerde Kirchenzeitung» van N.-Amerika wordt deze nieuwheid bestreden op grond, dat een Gereformeerde kerkenordening niet van boven naar beneden, maar omgekeerd, van beneden naar boven gaat; het fundament berust niet op het oppergebouw, maar omgekeerd. De gemeente is de grondslag, zonder haar zijn er geen klassen of synoden.

De gemeenten vormen zonder Classis een geheel op zich zelf; slechts vrijwillig sluiten zij zich bij eene Classis aan. Is een omslag te heffen, zijn de kosten voor het vergaderen der Synode te betalen, dan tast de gemeente in den zak; zonder haar is het onmogelijk ook maatschappelijke ondernemen. Naar het artikel der verandering kerkenordening, geeft de gemeente het recht hare aangelegenheden zelve te regelen, prijs en draagt die over aan de klassen. Daartegenover is de beproefde grondstelling altijd waar; de beste regering is steeds die, welke het minste regereert en zich binnen de grenzen der constitutie houdt. Wel heet het: «De Classis behoort na te zien», maar hoe dikwijls is uit dit behoort een «moet» geboren? Het is niet te zeggen, hoe vele twisten zullen ontstaan door de bepaling, dat de klassen het recht bezitten, protokollen van gemeenten en andere oorkonden al dan niet goed te keuren.

Ofschoon deze critiek op het besluit der Generale Synode ons voorkomt over het algemeen juist te zijn, al is een independentistische trek daarbij niet te miskennen, toch bevreemt het ons dat de *Gereformeerde Kirchenzeitung* bij hare kritiek de vraag niet ter sprake bracht, of de Generale Synode wel het recht bezit om een geheel nieuwe kerkenordening te maken.

Overigens is het ook eene rede van blijdschap, dat men in Amerika ook pogt te waken tegen het invoeren van eene clericale kerkenordening. Want eerst wordt de Opperhoofdelijkheid over de kerken aan de Classen opgedragen, die Classen dragen het dan daarna van lieverlede aan eene permanente commissie op, die permanente commissie krijgt vervolgens hoe langer hoe meer het karakter van een bisschoppelijke vergadering, waar dan gewoonlijk een paus den boventoon heeft.

WINCKEL.

Door Kinderen.

Paaschmorgen.

Hallelujah! 's Heeren boden.
Roepen 't vrolijk wijd en zijd:
Zoekt den Heer niet bij de dooden,
D' overwinnaar in den strijd!
Komt, aanschouw zijn ledig graf,
Lei Hij willic 't leven af,
Hij herneemt het, Hij is 't leven;
Dood en hel moet voor Hem beven.

Wie kan dezen Held gelijken?
Weggenomen uit 't gericht,
Doet Hij elken vijand wijken
Voor der Paaschzon goddijl' licht.
Maar Uw volk, dat blijde U groet,
Strooit, Heer, palmen voor Uw voet.
Zie, 't ontsluit de poorten blijde,
Dat de Koning binnenrijde.

Dat we juichend voor U knielen,
Dat U, Heere, ons lijd begroet,
U, die vrede brengt den zielen
Voor wier schuld Gij hebt geboet.
Gij ontneemt den dood zijn macht,
Gij verlicht der graven nacht.
Nieuwe dagen zijn begonnen,
Gij, Gods Zoon, hebt overwonnen.

Door helpen geholpen.

XL.

VREUD EN LEED.

De arme, teleurgestelde vrouw sloeg op den onbekenden man weinig acht. Zij had moeite zich goed te houden, liep haastig den winkel uit en spoedde zich naar huis.

Vroolijk was het ook daar niet. Karel was onrustig en riep om moeder, en de zusjes, die vergeefs hem poogden te troosten, zagen even verland naar moeder uit en naar den maaltijd waarvoor, hoopten zij, moeder het noodige mee zou brengen. Doch dat viel anders uit. De kleine ziele kwam weder wat tot rust, toen hij van zijn drankje had ingenomen, en viel weldra in slaap, doch de andere kinderen hadden honger. Toch was er niets in huis voor hen dan een klein stuk brood en een weinig melk.

«Troost u maar!», zei moeder, die zelf niets gebruikte, «smorgen zal ik wel geld hebben. Denkt eens, ik heb voor Karelje die ziek is, niet eens wat kunnen meebrengen, hoe noodig hij 't ook heeft en hij zijt nog gezond.»

Doch moeder wist ook wel — al zeide zij 't niet — dat juist de gezonden gaarne iets lusten, en 't ging haar aan 't hart dat zij het toch niet kon geven. Zij gaf den meisjes wat te doen en zette zichzelf in een hoekje neder, om in stilte den Heere om hulp en raad te bidden. Want zij gevoelde wel, dat al werd zij ook morgen betaald, het toch op den duur onmogelijk zijn zou, met heel het gezin te leven van betgeen haar naalwerk opbracht.

Eensklaps werd er aan de deur geklopt. Dat gebeurde haar zelden bij de weduwe, want bezoeken kwamen er, gelijk meer bij arme menschen, niet veel en de boodschappen liet zij — ge begrijpt wel waarom — niet brengen, maar deed ze zelf of liet hem door de meisjes doen.

Zij opende de deur, terwijl de kinderen nieuwsgierig haar achterna gluurden. Een man stond voor haar. Zij herkende hem nu dadelijk voor denzelfden, dien zij bij het verlaten van den winkel had gezien. Trouwens, zijn groote, forse gestalte, zijn gebruid gelaat dat een goede uitdrukking had, maakten dat wie hem eens had gezien zijn trekken niet zoo spoedig weer vergat.

Tegelijk echter bespeurde de weduwe, dat achter den man een vrouw stond, die zij evenwel niet goed zien kon en ook niet herkende. De man had namelijk een zeer groote mand op den nek, en blijkbaar was 't een welgevulde korf ook. Althans toen de weduwe hem verwonderd vroeg wat hij wenschte, sprak hij:

«Neem me niet kwalijk, juffrouw, maar ik zal eerst dat vrachje eens neerzetten. Ik ben wel

voor geen kleintje vervaard, maar met zoo'n volle mand door de sneeuw te loopen, dat zou ik toch geen halven dag volhouden.»

De mand werd neergezet, en de weduwe, die niet begreep wat dit bezoek beteekende, vroeg: «Maar zijt ge hier wel terecht?»

«Wel wis en zeker, juffrouw,» was 't antwoord, «geef me daar maar eens de hand op, al is de mijne ook wat ruw. Ik moet u toch tegelijk bedanken ook en wel heel hartelijk. Want het was mooi gedaan.»

«Maar wat bedoelt ge toch?» vroeg de weduwe, «kom eens binnen. Ik wou graag meer hooren.»

«Mag mijn vrouw ook mee komen en de mand ook?»

«Zeker!», zei juffrouw Warder glimlachend.

Weldra bevonden zich allen in de huiskamer, waar ook de mand werd neergezet, naar welke de kinderen heel nieuwsgierig keken. Maar zij konden niet veel zien, want er lag een stuk zeildoek op den korf en daarover was een touw gebonden.

«Nu juffrouw Warder!», zei de man, terwijl hij weder haar hand drukte, «moet ik u ook voor mijne vrouw nog eens hartelijk bedanken en meteen mijn schuld afdoen. Kent ge haar niet meer?» vroeg hij op zijn vrouw wijzend.

«II zal u dan uit den droom helpen!» sprak de vrouw vriendelijk, en met een stem die deed merken dat zij diep bewogen was. «Weet gij niet juffrouw, hoe gij op oudejaarsavond vier dollars hebt gegeven aan dien man uit de kroeg, Brontoon heet hij, geloof ik, die een jongen, dien hij voor een dief hield, wou laten toebrengen. Nu ik ben die vrouw, en die jongen is mijn zoonje David. Gij weet misschien nog dat ik zei, hoe mijn man den volgende dag thins zou komen van de reis, en, zooda's gij ziet, is dat nu gebeurd. Maar ik begrijp best, dat ge mij niet herkent; het was zoo donker en er was zooveel volk en we waren allen ontseld en...»

«Hoor eens!», zei de man, «herkend of niet, we kennen elkaar nu, en zoo ik hoop, voor lang.»

«Ja!», zei de vrouw, met tranen in de oogen, «ik zie dat ge ook kinderen hebt, juffrouw; ik dacht het wel. Maar dit zeg ik, we zullen u nooit kunnen vergelden wat ge voor ons gedaan hebt. Wat hadden we moeten beginnen als ge ons niet geholpen had?»

«En dan!», zei de man, «als ik hier rondzie...»

maar hij zweeg op een wenk van zijne vrouw, die hem wees op de meisjes. 't Was beter dat zij niet hoorden wat hij wilde zeggen. De weduwe echter maakte het hem gemakkelijk door te vragen:

«En weet Brontoon nu al wie hem heeft bestolen?»

«Ja!», sprak de man haastig, «even voor mijn jongen voorbij kwam, waren er een paar deugnieten uit de stad in den winkel gekomen, en toen zij er niemand vonden, hebben zij het geld gekaapt. Toen Brontoon later de deur uitstootte, liep hij juist mijn David tegen 't lijf en hield hem voor den dief. En daarop... maar dat behoeft ik u niet te vertellen.»

De man was intusschen opgestaan, en had zich naar de mand begeven. Hij maakte het touw los, en terwijl de meisjes, zonder 't zelf haast te weten, al naderbij kwamen, lichtte hij het zeildoek op.

CORRESPONDENTIE.

B.P.L. te A. Uw vraag bevat eigenlijk twee of drie andere en is, ook om den inhoud, maar vooral wijl zij veel meer plaats ter beantwoording zou eischen dan men hier zou kunnen afstaan, min geschikt ter behandeling. Wilt U haar aan *Excelsior* zenden, dan is daarin wellicht gelegenheid de verlangde inlichting te geven. Dan zal echter eenige inlichting van uw zijde ook nog wel noodig wezen.

A. v. A. te N. L. We hopen dat het ons nooit aan «taai geduld» ten behoeve der lezers zal ontbreken. Nu kunnen we u helpen. Het woord *Thessalontes* bevat de verlangde letters, maar dan moeten er voor enkele namen andere cijfers gebracht, dan u opgeeft, b.v. reeds voor *Kathak*. Doch dat kunt u gemakkelijk zelf vinden.

HOOGENBEEK.

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie).

Hooggeachte Redacteur!

Op den middag van den 6en Maart werd namens den Kerkeraad der Ned. Herv. Gemeente te 's Graveland aan mij en 2 andere lidmaten dier gemeente een schrijven gezonden van den volgende inhoud:

«De Kerkeraad der Ned. Herv. Gem. te 's Graveland, gehoord hebbende dat gij u bij de scheidsende Gemeente hebt aangesloten, verzoekt u bij dezen beleedelijk daarop eenig antwoord te willen geven, hetzij schriftelijk, hetzij mondeling. De Kerkeraad hoopt samen te komen op Donderdag 8 Maart, 's avonds 8 uur in de consistoriekamer. Aldaar zal u gelegenheid gegeven worden om u te verantwoorden.»

In naam des Kerkeraads: N. WARMOLTS, predikant.

's Graveland, 6 Maart 1894.

Ondergeteekende had zich nl. met nog een der opgeroepen reeds vroeger te Hilversum aangesloten bij de Ned. Geref. Kerk (doelende) thans Kerk B. en tot nog toe was er door den 's Gravelandschen Herv. Kerkeraad geen poging gedaan om ons daarvan op eenige wijze officieel rekenschap te vragen. Nu echter de voormalige Chr. Geref. Kerk, thans Geref. Kerk te 's Graveland zich in toenemende bloei mag verheugen, door den arbeid van den Heer Bijdenast, oefenaar bij de Geref. Kerken, en wij sedert eenigen tijd ons onder zijn geleider bevinden, heeft men deze eerste officiële poging gedaan, en ons ontboden, temeer daar wij ook hadden aangezien aan het H. Avondmaal, waarbij Ds. van Setten, predikant te Bossum, voorging.

Wij begaven ons naar deze vergadering en al spoedig nam de praeses het woord, om naar aanleiding van bovenstaand schrijven ons onder het oog te brengen, dat wij toch van geen *hoor* kerken lid konden wezen. Wij op onze beurt vraagden echter dadelijk wat door de heeren werd bedoeld met de uitdrukking «*Scheidsende Gemeente*». Wie zijn zij, vraagden wij, die den naam «scheidsende» kunnen worden aangeduid? Zij, die in gehoorzaamheid aan den Koning der Kerk en naar Zijn Woord de zondige banden der Haagsche Synode hebben verbroken naar 1 Tim. 6: 3, of zij, die menselijke ordeningen boven het gebod des Heeren stellen?

Door ondergeteekende werd verder verwezen naar Brakel's «Redelijke Godsdienst», waarin hij bij de aanduiding van de kenmerken der Kerk van Christus, de openbaring der Kerk op grond van des Heeren Woord verbindt aan de zuivere belijdenis des Woords en het bukken voor Gods getuigenis met verwerping van alle menselijke reglementen, die daartegen strijden; en

niettegenstaande de heeren mij vroeger hadden aangeraden, ter verkrijging van een helder inzicht in kerkelijke zaken dit werk te raadplegen, gaf men, nu de uitspraken van dezen schrijver niet met de meening der heeren bleken overeen te komen, voor, mij nimmer dien raad te hebben verstrekt en zeide men dood-eenvoudig, dat men Brakel's woord hier als van geene kracht beschouwde!

Toen wij ten overvloede nog in het midden brachten, dat het op grond van de Schrift voor den belijder van den Christus eene onmogelijkheid is, om zich te buigen voor reglementen als die der Haagsche Synode, die zoo in alle opzichten tegen elkaar, tegen des Heeren Woord en de belijdenis der Kerk strijden, voegde men ons toe, wat wij niet hadden kunnen denken, dat iemand met gezond verstand ons zou hebben toegevoegd, nl. dat men met *geen Synodale reglementen iets te maken had*. Nog veel werd er van weerskanten gesproken, wat hier veilig kan weggelaten, maar wat dunkt u, Mijneheer de Redacteur, van dit staal van diep te betrouwen of voortgevoerde onkunde?

Met de plaatsing hiervan zult u ten zeerste verplichten.

Uw Dns. Dr.

JAN WALLENBURG.

's Graveland, 14 Maart 1894.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Zetten, H. H. Kuyper te Baarn. — Maasland, B. H. Hoekstra te Kollum. — Murner, woude, J. Huisman te Friesland. — Holwerd, P. M. Out, cand. aan de Vrije Universiteit. — St. Laurens en Gapinge, A. Steijling, cand. aan de Vrije Universiteit. — Luttin, J. Schoonmakers te Veldhuizen. — Lopik, A. van Apeldoorn J.L. te Scherpenzeel (Geld.). — Moenikendam, A. Steijling, cand.

BEDANKT: Haarlem, B. A. Brouwer te Amsterdam. — Nunspeet, A. Middeldijk te Nijkerk (Geld.).

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Oude-Wetering, H. G. van Endt te Woerden. — Tjamsweer, C. A. E. Sijberda te Hindeloopen. — Pijnacker, Bovensmilde, 's-Gravenpolder, Werkhoven en Handewijk, J. R. Slotemaker de Bruine, cand. te Slidrecht. — 's-Heer-Hendriks-kinderen, B. Sloop te Angeltorke. — Westp, J. van den Bergen te Varsveld. — Nieuw-Vossemeer en Helsteren, J. W. E. van Loon, cand. te Leeuwarden. — Blokkzijl en Vroomshoop, J. A. Moulin te Nijmegen. — Streefkerk, J. W. F. Gobius de Sart te Nieuw- en St.-Joosland. — Domburg, L. A. J. Creutzberg te Pernis. — Tilburg, G. O. van Geitenbeek te Silewijk. — Zevenhuizen (Z.-H.), D. A. Bos van Charante te Heineoord. — Harderwijk (toez.), B. van Meer te Wijk bij Heusden. — Reussen, W. Magendans F. G. te Enter. — De Bilt (Utr.), E. J. Homoot te Staphorst. — Waperveen C. A. T. Eppens te Oldelove. — Welsun, J. M. Jalink te Druten. — Hien, Dodewaard en Heukelum, J. Koek te Alfort en Appelteren. — Biervliet, W. Timmermans Pajuy te Hoogeveen.

AANGESOMEN: Hallum, J. Schuurman te Harkstede. — Delfshaven, B. Wielenga te Krainingen. — Parmerend, H. Fortuin te Landmeer.

BEDANKT: Ferwerd (toez.), P. J. Romijn te Leeuwarden. — Zuid-Beerland, J. Hoekstra J.L. te Loozeboer. — Waddingsveen, E. H. Jonkers te Buitenpost. — Wateringen, E. Graveneijer te Gorinchem. — Nijega, C. A. W. Magendans F. G. te Enter. — Deeraum, J. C. Benit te Parmerend. — Oostere en Echten, J. Ph. Hatting jr. te Nieuwerkerk aan den IJssel.

Oud Gereformeerde Kerken.

AANGESOMEN: Kampen, Mallepaard te 's-Graveland.

Advertentien.

Voor de hartelijke blijken van deelneming, ondervonden bij en na het plotseling overlijden mijner onvergelyklijke Echtgenote en der acht kinderen en vier behuurdkinden zorgvolle moeder,

BARBARA BAAN,

betuig ik door dezen mijnen innigen dank.

P. SCHOUTEN.

Zwijndrecht, 21 Maart 1894.

Gereformeerde Kerk te Rijswijk.

4 pCt. GELDLEENING, groot f 8000.

De Kerkeraad der Geref. Kerk te RIJSWIJK, wenschte, ter verkrijging van een Kerkgebouw — thans vergaderd de gemeente in een schuurtje — eene leening aan te gaan, groot f 8000, tegen 4 pCt. rente 's jaars, verdeeld in Aandeelen van f 500, f 100 en f 50, met jaarlijksche aflossing na 1895.

Namens den Kerkeraad, F. GROENEVELD, Praeses, J. H. SNIJDERS, Scrba.

Rijswijk, 20 Maart 1894.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Consul Ds. WIJERS te Voorburg en den heer H. N. BASOSKI te Delft.

Christelijk Instituut voor Jongens, te Nieuwe-Pekela.

In eene gezonde streek aan de Stoomtram gelegen laan en Externat-Underwijs in de drie moderne talen, voortnemelijk met het oog op de behoeften van den handel. Opleiding voor EXAMENS. PROSPECTUSSEN op aanvraag bij het Hoofd der Inrichting.

E. UBELS.

Doop- en Avondmaalstellen

van Tin, Britannia en verzilverd. Teekeningen op franco aanvraag verkrijgbaar.

BRANDKASTEN

welke gesloten worden met 2-3 verschillende sleutels.

Geïllustreerde Prijscuranten verkrijgbaar.

MEYJES & HÖWELER,

Amsterdam, Damrak No. 19.

Op het nummer letten u. v. p.

P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co.,
DAN 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PHOLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden A DEPOSITO 1/2 pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Bij J. A. WORMSER, te Amsterdam, zag het Licht:

ACTA der Generale Synode

VAN

De Gereformeerde Kerken in Nederland.

Gehouden te Dordrecht, in den jare 1893.

Prijs f 3.20.

Bij J. A. WORMSER, te Amsterdam, verscheen:

In de Schaduw des Doods.

Meditatiën voor de Krankenkamer en bij het Sterfbed,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Prijs f 1.90. In stempelband f 2.40.

ENCYCLOPÆDIE

DER

HEILIGE GODGELEERDHEID,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Drie Deelen, samen ongeveer 100 vel of 1600 bladzijden druks.

Het eerste deel van dit standaardwerk verscheen dezer dagen. De beide andere deelen zullen D. V. in de eerste helft van 1894 volgen. De prijs is f 0.15 per vel, dus ongeveer f 15.—, maar nog niet nader te bepalen.

Men verbindt zich voor het geheele werk. Afzonderlijke deelen worden in geen geval geleverd.

Eerststonds wordt een fraaie stempelband voor deel I verkrijgbaar gesteld.

Alle solide Boekhandelaren nemen bestellingen aan.

De Uitgever,

J. A. WORMSER.

AMSTERDAM.

Een nieuw werk door den schrijver van:

BEN-HUR.

In alle Boekwinkels is de in teekening open-gesteld, Prospectus en 1ste aflevering te beko-men van:

De Vorst of de val van Konstantinopel, door

LEWIS WALLACE, naar het

Engelsch door ALMA.

Versijnt in 27 af-le-veringen, ad slechts 10 CENTS.

Uitgaaf D. BOLLE, te Rotterdam.

IS VERSCHENEN: Afl. I van het

"Tijdschrift voor Geref. Theologie."

2de Serie. 1ste Jaargang.

Onder Redactie van: Ds. N. A. DE GAAY FORTMAN,

Prof. M. NOORDT, Ds. J. J. WESTERBEEK VAN EERTEN

B.J., Dr. G. C. SCHOT Cz. en Ds. P. BIESTERVELD.

Met medewerking van: Dr. G. VAN GOOR, Ds. H. HOEKSTRA, Ds. F. RISPEN, Ds. G. KLAARHAMER enz.

Prijs per jaarg. van 12 maanden, afl. f 2.40.

Alle solide Boekhandelaren nemen bestellingen aan, alsmede de Uitgever

J. P. NAUTA, te Velsen.

HEDEN VERSCHENEN:

Vragen en Antwoorden

OVER DE

BIJBELSCHE GESCHIEDENIS,

TEN DIENSTE VAN MEERGEVORDERDE LEERLINGEN,

DOOR

J. VAN ANDEL,

Predikant te Gorinchem.

Prijs f 0.25.

Aan H.H. Predikanten en Godsdienstonder-wijzers wordt op aanvraag een exempl. ter ken-nismaking gezonden.

Leiden. D. DONNER.

IS VERSCHENEN:

Godgeleerden. REDE, gehouden op den

School, door den atredenden Rector

L. LINDEBOOM.

MET AANTEKENINGEN EN BULAGEN.

Prijs f 0.75.

Bij alle solide Boekhandelaren te verkrijgen.

Heusden. A. GEZELLE MEERBURG.

Bij J. A. WORMSER, te Amsterdam, verscheen:

VOOR EEN DISTEL EEN MIRT.

Geestelijke overdenkingen bij den Heiligen Doop, het doen van Belijdenis en het toegaan tot het Heilig Avondmaal,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

2de druk. — Volksuitgave.

Prijs f 0.60.

VOOR UITDEELINGEN (TEN DIENSTE VAN KERKERADEN enz.)

25 Ex. f 12.50; 50 Ex. f 22.50.

Van de groote (eerste) uitgave zijn nog enkele exemplaren verkrijgbaar a f 1.80; gebonden f 2.80.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. ARND & ZONEN.

De vij-

die Jezu-

lippen le-

ziel, en

maar vo-

en voor-

dient er

beden e-

vier over-

komt ni-

vervat in

voeging,

naam to-

come; 3

ons ons

en zesde

deze tw-

leden. D

zesde be-

In de

ons ons

wij verg